ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК КОМІСІЇ
з акредитаційної експертизи бакалаврів спеціальності 6.020101 „Культурологія", напряму 0201 «Культура» у Національній музичній академії України імені П.І. Чайковського

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.01 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» і Наказу Міністерства освіти і науки України № 1237-л від 17.05.2010 року з метою проведення акредитаційної експертизи для акредитації ***спеціальності 6.020101 «Культурологія», напряму 0201 «Культура»*** у Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського експертна комісія у складі:

голови комісії: САМОЙЛЕНКО ОЛЕКСАНДРИ ІВАНІВНИ – доктора мистецтвознавства, професора кафедри історії музики та музичної етнографії, проректора з наукової роботи Одеської музичної академії імені А.В.Нежданової;

членів комісії: КРАВЧЕНКА ОЛЕКСАНДРА ВАСИЛЬОВИЧА – декана факультету культурології, кандидата історичних наук, доцента Харківської державної академії культури

здійснила експертизу з акредитації ***спеціальності 6.020101 «Культурологія», напряму 0201 «Культура»*** у Національній музичній академії України імені П.І.Чайковського. Одержані результати відображено у висновку.

1. ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Національна музична академія України імені П.І. Чайковського утворена згідно з Указом Президента України від 5 вересня 1995 року «Про реорганізацію Київської державної консерваторії імені П.І. Чайковського в Національну музичну академію України імені П.І. Чайковського». (Київська консерваторія була створена у 1913 році). Вона є провідним вищим навчальним закладом України IV рівня акредитації, заснованим на державній формі власності, унікальним надбанням національної культури, і за результатами своєї діяльності здобула загальнодержавне та міжнародне визнання. НМАУ належить до державної форми власності та підпорядкована Міністерству культури і туризму України. Академія здійснює педагогічну, творчу, наукову і фінансово-господарську діяльність у відповідності до Конституції України, Закону України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів.

Відкриття Київської консерваторії у 1913 р. було обумовлене історичним ходом духовного, зокрема, музичного життя українців. Саме тоді особливо актуальною стала потреба у фахівцях-музикантах професійного

рівня підготовки. В Київській консерваторії від перших років її діяльності формувалась концептуально-об'єктивна модель професійної освіти, яка охоплює увесь спектр музичної культури. В майбутньому такий принцип став програмним для багатьох інших консерваторій України.

Першими викладачами, науковцями і водночас засновниками виконавських та наукових шкіл Київської консерваторії були видатні, уславлені в Україні та поза її межами педагоги: з класу фортепіано – В. Пухальський, Г. Беклемішев, Г. Нейгауз, К. Михайлов; композиції – В. Глієр, Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, В. Косенко, В. Золотарьов; музикознавства та культурології – Б. Яворський, М. Грінченко, П. Козицький, А. Альшванг; сольного співу – М. Алексєєва-Юневич, Г. Гандольфі, О. Шперлінг, В. Цвєтков; хорового співу – О. Кошиць, Г. Верьовка; струнно-інструментального – С. Козолупов, С. Коснін, Д. Берт'є; симфонічного та оперного диригування – Ф. Блуменфельд, М. Малько, В. Дранишников, В. Бердяєв, О. Орлов, А. Лазовський. Першими директорами консерваторії були В. Пухальський (1913-1914), Р. Гліер (1914-1920), Ф. Блуменфельд (1920-1922), К. Михайлов (1922-1926).

Київська консерваторія за короткий час стає провідним вищим навчальним закладом України. У 1934 році в ній було відкрито композиторський та історико-теоретичний факультет. В цьому ж році почала працювати перша в колишньому Союзі аспірантура. Пізніше, теж як експеримент, що розповсюджувався по всіх консерваторіях Союзу, було започатковано й асистентуру-стажування. У 1934 році засновано спеціальну музичну школу-десятирічку при консерваторії (у 1948 році їй було присвоєно ім`я М. Лисенка). 1936-37 навчальний рік був першим і для щойно створеного диригентського факультету. У 1938 році вперше в Союзі відкрито кафедру народних інструментів. У 1937 році було вперше створено кафедру оперної підготовки. Тоді ж відкрито перший на території СРСР оперний театр-студію.

Нова сторінка в історії Київської консерваторії розпочалась із проголошенням державної незалежності України. Розуміючи особливе місце і роль творчого навчального закладу в процесі гуманізації суспільства, збереження і примноження духовної мистецької скарбниці народу, інтеграції України до європейського і світового культурного процесу, її колектив провадить значну роботу з національно-духовного відродження в галузі музичної культури та високо професіонального виховання творчої молоді.

Сучасний фаховий рівень Академії визначає її професорсько-викладацький склад – академіки Національної академії наук України і Академії мистецтв України, професори та доценти, доктори та кандидати наук, народні та заслужені артисти України, заслужені діячі мистецтв України. В Академії здійснюється багатоаспектна творчо-виконавська, науково-дослідна і методична робота, виховуються виконавські, наукові та педагогічні кадри.

У 2004 році вперше в історії Академії були проведені відкриті демократичні вибори ректора, за результатами яких більшістю голосів

ректором Національної музичної академії імені П.І. Чайковського було обрано та затверджено наказом Міністерства культури і мистецтв України (нині – Міністерство культури і туризму України) доктора мистецтвознавства, професора, заслуженого діяча мистецтв України Володимира Івановича Рожка.

НМАУ має потужні можливості вирішення найактуальніших завдань. Серед них найголовніші: проведення державної стратегії в галузі розвитку національної музичної культури та збагачення традицій української музичної школи; виховання у слухачів високоестетичної культури, новаторського мислення і художнього смаку; формування національної самосвідомості, шанобливого ставлення до вітчизняних та світових культурних надбань; здійснення підготовки висококваліфікованих музикантів, музикознавців та культурологів світового рівня на засадах гуманітарної освіченості, професійної майстерності і патріотизму.

Активна концертна діяльність викладачів та студентів закладу сприяє популяризації світової та української музичної культури в Україні та за її межами. Значний інтерес викликають вистави оперної студії Академії, у репертуарі якої представлені майже усі зразки світового оперного мистецтва.

Міцніють творчі міжнародні зв'язки з мистецькими закладами Англії, Німеччини, Польщі, Росії, Франції, Швейцарії, Словаччини, Нідерландів, Китаю та інших країн; з ними триває обмін вузівськими художніми колективами, студентськими делегаціями. Щороку студенти Академії посідають місця переможців-лауреатів та дипломантів найпрестижніших міжнародних конкурсів, що сприяє інтеграції музичної культури України до світового культурного простору.

Ректорат Академії працює над удосконаленням системи комплексного виховання і підготовки фахівців музичного профілю. До комплексу Академії (на засадах двосторонніх угод) входять Київська середня спеціальна музична школа-інтернат імені М.В. Лисенка, Київський державний інститут музики імені Р.М. Глієра, Чернігівське музичне училище імені Л.М. Ревуцького, Сєвєродонецьке музичне училище імені С.С. Прокоф'єва, Артемівське музичне училище імені І.Карабиця, оперна студія.

Випускники Академії працюють в державних керівних мистецьких та культурних установах, творчих Всеукраїнських об'єднаннях, театрах опери та балету, художніх колективах (оркестрах, хорових колективах, ансамблях), вищих і середніх спеціальних музичних навчальних закладах України, у наукових установах, керівниками, продюсерами і редакторами музично-просвітницьких програм радіо і телебачення. Випускники та студенти Академії продовжують традиції свого славетного навчального закладу. За останні роки більш як 80 відсотків вихованців НМАУ одержали звання лауреатів та дипломантів вітчизняних та міжнародних конкурсів.

В Академії успішно функціонує докторантура, аспірантура і асистентура-стажування, інститут пошукувачів з захисту кандидатських і докторських дисертацій.

На даний час Академія провадить освітню діяльність на денній, вечірній (сольний спів) і заочній (музична педагогіка та виховання) формах навчання, а також на підготовчому відділенні (сольний спів). Державною Акредитаційною комісією Міністерства освіти і науки України видано ліцензію та сертифікат акредитації на підготовку фахівців із зазначених вище спеціальностей IV освітньо-кваліфікаційного рівня.

Підготовка фахівців з напряму 0201 "Культура" зі спеціальності "Культурологія» (6.020101 "бакалавр", 7.020101 "спеціаліст" і 8.020101 "магістр"; ліцензія АВ № 443274 від 16.03.2009 р., термін дії ліцензії 01.07.2012 р.; ліцензований обсяг: 6.020101 – 50 осіб, 7.020101 – 40 осіб, 8.020101 – 10 осіб) – здійснюється на кафедрі теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. Кафедра створена у 1998 році і нині є осередком, цілком здатним забезпечити високоякісну підготовку фахівців з даної спеціальності у вищому музичному навчальному закладі IV рівня акредитації. На кафедрі працюють висококодосвідчені фахівці – члени-кореспонденти Академії мистецтв України, професори, доктори наук, добре відомі як в Україні, так і поза її межами. Значний творчий внесок у діяльність кафедри вносять педагоги та науковці молодшого покоління – доценти, кандидати наук, докторанти та аспіранти. На поточний час в Академії за спеціальністю 6.020101 "Культурологія» навчається 20 студентів, а високу якість освіти за нею забезпечують 6 докторів наук, професорів (24% від загальної кількості викладачів) та 15 кандидатів наук, доцентів (75% від загальної кількості викладачів).

Науковий доробок членів кафедри визнаний громадськістю і широко використовується в навчальному процесі вищими навчальними закладами нашої держави. За відносно короткий термін, що минув від створення кафедри (11 років), її докторантами, аспірантами та пошукувачами виконані та успішно захищені 7 докторських та 16 кандидатських дисертацій; певна кількість докторських та кандидатських досліджень рекомендовані до захисту та включені до планів відповідних Спеціалізованих рад на 2010 рік.

Основними напрямками наукової роботи кафедри є дослідження сучасного культурного процесу в Україні і в світі, проблем інтеграції української культури до світового культурного простору, місця та значення музичного мистецтва в культурі минулого та сучасності, національних особливостей та стильової специфіки мистецтва (зокрема, музичного) в контексті художньої культури тощо. За зазначеною проблематикою опубліковано широко відомі в Україні та в світі монографії, готуються до друку нові книжки. Статті провідних фахівців, молодих викладачів, докторантів та аспірантів кафедри регулярно та у досить великій кількості публікуються у вітчизняних (*«Часопис Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського»*, "*Українське музикознавство*", "*Науковий вісник НМАУ імені П.І. Чайковського*", *«Київське музикознавство»* тощо) та зарубіжних наукових збірках (Німеччина, США, Польща, Росія та ін.). Професори, доценти, викладачі, докторанти та аспіранти кафедри постійно беруть участь у міжнародних та національних наукових конференціях.

Провідні фахівці є членами редколегій багатьох відомих в Україні наукових збірок культурологічної та мистецтвознавчої спрямованості, спеціалізованих вчених рад в університетах, академіях та інших вищих музичних навчальних закладах.

Підготовка студентів за спеціальністю «Культурологія» у НМАУ розпочалася у 2006 році. Фахівці такого профілю вкрай необхідні в сучасному культурному просторі України у зв'язку з найактуальнішими завданнями культурного відродження та розвитку нашої держави. Незважаючи на те, що фахівці з цієї спеціальності готуються і в інших ВНЗ України, підготовка їх в умовах провідного мистецького ВНЗ, яким є НМАУ, сприяє кращій адаптації культурологів до умов професійної діяльності саме у творчому (і зокрема – музичному) середовищі. А це, в свою чергу, дозволяє значно поширити загально-гуманітарні, університетські обрії мистецької освіти в Україні.

Основним завданням діяльності кафедри теорії та історії культури є підготовка висококваліфікованих фахівців за напрямом **«Культура»,** за спеціальністю **«Культурологія»:**

- **підготовка** фахівців-культурологів в умовах вищого музичного навчального закладу за IV рівнем акредитації для роботи в установах, організаціях, учбових закладах мистецтва і культури відповідно до кваліфікації, зазначеної в навчальних планах;
- **створення** умов для запровадження високоякісної гуманітарної освіти університетського рівня в мистецьких навчальних закладах;
- **наукова та навчальна діяльність,** спрямована на поширення в Україні найкращих надбань вітчизняної та світової культури, досягнень українського та зарубіжного музичного мистецтва, на створення, збереження та відродження національної культури;
- **організація** та проведення наукових, науково-методичних досліджень в галузі культурології (зокрема музичної культурології), вдосконалення існуючих та розробка нових підручників, навчальних посібників, навчальних планів та програм з культурологічних дисциплін;
- **підготовка** до захисту докторських та кандидатських дисертацій за спеціальністю «Теорія і історія культури» на Спеціалізованій вченій раді Д 26.005.01 Національної музичної Академії України;
- **підготовка** науково-педагогічних кадрів з культурології для вищих та середніх спеціальних мистецьких навчальних закладів України;
- **організація** і проведення міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій (у тому числі – студентських) з актуальних проблем світової та вітчизняної культури;
- **проведення** міжнародної діяльності, налагодження та розширення наукових контактів з навчальними закладами зарубіжжя;
- **синтез** культурологічних, мистецтвознавчих, музикознавчих знань у навчальному процесі, гармонійне поєднання різноманітних факторів гуманітарної освіти у підготовці фахівців.

Головною метою існування напряму "Культура" в Академії є:

- **досягнення** найвищих показників в галузі підготовки культурологів, фахівців з музичної культурології відповідно до потреб сучасного українського суспільства;
- **утвердження** науково-педагогічних надбань української культурології та мистецтвознавства;
- **максимальна реалізація** інтелектуального потенціалу суспільства в сфері української культури;
- **формування і генерування** науково-педагогічних ідей в галузі розвитку національної музичної культури;
- **забезпечення** висококваліфікованими професійними кадрами у галузі культурології мистецьких навчальних закладів та установ, наукових та інформаційних (в галузі культури) осередків.

Висновок:

За свою майже сторічну історію НМАУ ім. П.І.Чайковського здобула визнання серед провідних музичних навчальних закладів світу і гідно репрезентує Україну. Слід відзначити величезну роль НМАУ у розвитку національної української музичної культури. Результати перевірки засвідчують належне правове підґрунтя діяльності НМАУ ім. П.І.Чайковського. Пакет необхідних документів є наявним у повному обсязі, за змістом та формою відповідає чинному законодавству. Структура академії забезпечує проведення діяльності з надання освітніх послуг, пов'язаних з одержанням студентами вищої освіти за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста та магістра. Чисельність контингенту студентів не перевищує ліцензованого обсягу. Кафедра теорії та історії культури, що забезпечує у НМАУ підготовку студентів за спеціальністю «Культурологія», є необхідною ланкою в структурі цього ВНЗ; її завдання та діяльність ґрунтуються на найсучасніших засадах вищої освіти.

Таким чином, спеціальність 6.020101 „Культурологія", напряму 0201 «Культура» у Національній музичній академії України імені П.І. Чайковського відповідає галузевим стандартам та вимогам Міністерства освіти і науки до даної спеціальності.

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ У НМАУ імені П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 6.020101 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

Питання формування якісного контингенту студентів постійно знаходиться в центрі уваги керівництва та професорсько-викладацького складу Академії. Щорічно на засіданнях Вченої ради, ректорату, Науково-методичної ради, рад факультетів та спеціалізованих кафедр обговорюється та затверджується план профорієнтаційної роботи, де передбачено заходи із залучення випускників музичних училищ України та КССМШ імені М.В. Лисенка до навчання в Академії. Протягом навчального року провадяться консультації для бажаючих вступити до Академії.

Оскільки основним джерелом поповнення контингенту є музичні училища, велику роботу проводять провідні викладачі Академії:

а) у діяльності Державних екзаменаційних комісій середніх спеціальних музичних навчальних закладів України – щорічно вони призначаються наказом Міністерством культури і туризму головами ДЕК;

б) у роботі методичних об'єднань, комісій та секцій.

Щорічно на червневих засіданнях Науково-методичної ради Академії та у своїх звітах до Міністерства культури і туризму України голови екзаменаційних комісій підсумовують наслідки випускних випробувань у музичних училищах, висвітлюють недоліки в підготовці випускників та накреслюють шляхи їх подолання.

Формуванню іміджу Академії сприяє проведення міжнародних та всеукраїнських фестивалів і конкурсів з різних напрямів музично-виконавської діяльності, до яких залучається широке коло учасників – від студентів та аспірантів Академії до студентів музичних училищ і вихованців інших середніх спеціальних музичних закладів. За останні роки в Академії майже на 20 % збільшилась кількість іногородніх та іноземних студентів.

На формування контингенту Академії позитивно впливає систематичне проведення науково-практичних конференцій, читань, круглих столів з залученням студентів середніх спеціальних музичних навчальних закладів України. Так, з широким залученням студентів музичних училищ України проводиться щорічно (спільно з Київським державним інститутом музики імені Р.М. Глієра) Всеукраїнська науково-практична конференція "Молоді музикознавці України", що надає можливість виявити схильних до оволодіння культурологічними знаннями та здібних до цієї справи. Науковці Академії ініціюють і проводять на базі обласних музичних закладів тематичні наукові та творчі акції, де з контингенту учасників вибирають найбільш обдаровану молодь до вступу в Академію.

Активну роботу у формуванні контингенту проваджує студентське науково-творче товариство Академії. На засідання його секцій запрошуються випускники середніх спеціальних музичних навчальних закладів (відповідно до спеціальностей, за якими здійснюється профорієнтаційна робота). Такі

форми професійної діяльності Академії мають на меті формування у майбутніх студентів нашого закладу ґрунтовного і стабільного інтересу до обраного ними фаху. Сприяє досягненню цієї мети і регулярна публікація найкращих наукових праць студентів-культурологів у науковій збірці «Київське музикознавство».

Велику роль у справі формування контингенту відіграють також концерти майстрів музичного мистецтва (як викладачів, так і вихованців Академії) у Великому та Малому залах НМАУ, проведення концертів-звітів студентів окремих викладачів, проведення провідними викладачами відкритих уроків, концертів класів, Днів відкритих дверей НМАУ (у березні кожного року).

Аналіз показників формування контингенту свідчить про щорічний стабільний конкурс за усіма без винятку спеціальностями та спеціалізаціями, що надає можливість відбору та, як результат, якісного випуску спеціалістів. Середній показник конкурсу впродовж останніх років – 1,8-2,2 абітурієнти на 1 планове місце. На окремі спеціальності, зокрема, спеціалізацію «Спів», конкурс сягає 3 - 3,5 абітурієнтів на 1 планове місце.

Завдання формування якісного контингенту спеціальності «Культурологія» постійно знаходяться у полі уваги керівництва Академії і професорсько-викладацького складу кафедри теорії та історії культури. На засіданнях Вченої ради, ректорату, Науково-методичної ради неодноразово обговорювалися питання набору та підготовки фахівців-культурологів, затверджувалася концепція розвитку кафедри з урахуванням цієї проблематики. Якісний набір студентів завжди був однією з приоритетних завдань Академії в цілому і кафедри теорії та історії культури зокрема. Про це свідчить стабільний конкурс абітурієнтів за спеціальністю 6.020101 «Культурологія» протягом останніх років

Висновок:

Організація прийому та формування контингенту студентів в НМАУ ім. П.І.Чайковського проводиться у відповідності до чинного законодавства, з урахуванням потреб ринку праці та постійно перебуває у центрі уваги керівництва та науково-педагогічного колективу ВНЗ. Про це свідчить стабільний конкурс абітурієнтів в академії в цілому та, протягом останніх років, і за спеціальністю 6.020101 «Культурологія» - зокрема. Обсяг державного замовлення на підготовку фахівців встановлюється Міністерством культури і туризму України. Перевищення ліцензованого обсягу прийому на навчання не встановлено.

3. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 6.020101 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» У НАЦІОНАЛЬНІЙ МУЗИЧНІЙ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ імені П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Навчальний процес у Національній музичній академії України імені П.І. Чайковського здійснюється у відповідності до державних вимог щодо підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», напряму підготовки 0201 «Культура», спеціальності 6.020101 «Культурологія». Керуючись законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положенням про державний вищий заклад освіти», вимогами Міністерства освіти і науки України щодо змісту та обсягу освіти в Академії розроблена та затверджена у встановленому порядку вся необхідна науково-методична документація.

Так, в Академії для спеціальності 6.020101 «Культурологія». провідними науково-педагогічними працівниками розроблені та затверджені варіативні компоненти галузевих стандартів: ГСВО «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 6.020101 «Культурологія»» (2009 р.) та ГСВО «Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалавра за спеціальністю 6.020101 «Культурологія»» (2009 р.).

Згідно затвердженого Положення «Про організацію навчального процесу у ВНЗ» основними нормативними документами, що визначають організацію навчального процесу в Академії за спеціальністю 6.020101 «Культурологія» є навчальний план спеціальності 6.020101 «Культурологія», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», денна форма навчання, затверджений Вченою радою НМАУ, узгоджений з Міністерством освіти і науки України та Міністерством культури і туризму України (2005 р.).

Навчальний план спеціальності «Культурологія» ґрунтуються на принципі системного проведення навчально-виховного процесу. При його створенні Науково-методична рада Академії та робоча група, що складалася з провідних фахівців, професорів та доцентів, докторів та кандидатів наук з багаторічним досвідом науково-методичної роботи, керувалася інструктивними положеннями МОН України та вимогами Вищої школи до мистецької та культурологічної освіти в Україні, зокрема, вищих навчальних закладів IV рівня акредитації.

Навчальний план спеціальності 6.020101 «Культурологія» включає такі цикли:

1. Нормативні навчальні дисципліни.

2. Цикл фундаментальних дисциплін включає в себе культурологічні та мистецтвознавчі дисципліни, що є обов'язковими для спеціальності «Культурологія» у Національній музичній Академії.

3. Цикл професійно-орієнтованих дисциплін є віддзеркаленням змісту власне фахової освіти, спрямований на підвищення якості освітньої діяльності й удосконалення підготовки фахівців зазначеної спеціальності і містить відповідні культурологічні, мистецтвознавчі та музикознавчі дисципліни.

3. Цикл «Практика» включає необхідні дисципліни, що забезпечують якісну професійно-практичну підготовку студентів спеціальності «Культурологія».

5. Цикл «Навчальні дисципліни за вибором: а) навчального закладу; б) студентів» складається з блоків дисциплін, які надають змогу студентові поглиблено опановувати професію відповідно до власних фахових, творчих та науково-теоретичних інтересів й уподобань.

Така організація навчального плану є концепційною ідеєю Академії та відповідає сучасним вимогам комплексного виховання фахівця, який повинен володіти комплексом професійних вмінь (цикл професійно-орієнтованих дисциплін), теоретичних (цикл фундаментальних дисциплін), загально-гуманітарних знань (нормативні дисципліни - цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін) та здійснити втілення цих знань та вмінь у практичній діяльності.

Цикл «Практика» безпосередньо пов'язаний з циклами професійно-орієнтованих, які включають відповідні лекційні курси, що забезпечує цілісність системи кваліфікаційної підготовки, наприклад:

Кваліфікація	**Практика**	**Лекційний курс**
Бакалавр культурології	Редагування та журналістика у галузі культури	Основи редагування та журналістики
	З організації та проведення мистецьких заходів	Принципи організації та проведення мистецьких заходів
	Педагогічна з культурологічних дисциплін	1. Педагогіка 2. Методика викладання культурологічних дисциплін

Усі навчальні дисципліни, які викладаються в Академії зі спеціальності «Культурологія», практика та державна атестація повністю забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами, що передбачені державними стандартами. Відповідно, для усіх навчальних дисциплін передусім розроблені навчальні робочі програми. Зміст навчальних робочих програм має єдину структуру, відповідає кваліфікаційним вимогам для бакалаврів і зорієнтований на сучасні наукові досягнення культурології, мистецтвознавства та методики навчання. Практика і державна атестація (кваліфікаційний державний екзамен – захист дипломної роботи бакалавра) також забезпечені відповідними програмами та методичними рекомендаціями, що дозволяють студентам на досить високому рівні підготуватись до кожного із зазначених етапів навчального процесу.

Відповідно до затвердженого Положення «Про організацію навчального процесу у ВНЗ» (Наказ МОН України № 161 від 02.06.1993 р.) у програмах визначено місце і значення певної навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь студентів. Робочі навчальні програми Академії містять виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та обсяг годин,

форми та засоби поточного і підсумкового контролю. Укладачами чітко дотримано нормативних структурних складових робочих програм – наявні тематичний план, засоби для проведення поточного та підсумкового контролю, перелік навчально-методичної літератури, перелік тем практичних занять.

Важливим фактором ефективного навчання є наближення практичної діяльності студентів спеціальності «Культурологія» до умов реального культурного, мистецького життя. Апробація та закріплення професійних і теоретичних знань у практичній діяльності відбувається на постійній базі практики – у Київському державному інституті музики імені Р.М. Глієра.

Висновок:

Зміст підготовки фахівців спеціальності 6.020101 «Культурологія» відповідає галузевому стандарту вищої освіти та вимогам акредитації. Усі навчальні дисципліни, які викладаються в Академії зі спеціальності «Культурологія», практика та державна атестація цілком забезпечені навчальними програмами та необхідними навчально-методичними матеріалами, що передбачені державними стандартами. Навчальний план спеціальності «Культурологія» ґрунтуються на принципі системного проведення навчально-виховного процесу та на сучасних методиках організації навчального процеса. НМАУ має чітко організовану, науково-методично забезпечену систему навчальної практики студентів відповідно до навчальних планів і регламентуючих документів. Зміст підготовки культурологів у Національній музичній академії України дає підстави для акредитації спеціальності 6.020101 „Культурологія", напряму 0201 «Культура».

4. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 6.020101 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» У НАЦІОНАЛЬНІЙ МУЗИЧНІЙ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ імені П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Планування навчально-виховного процесу проходить ряд стадій.

Перша – у грудні кожного поточного року відбувається зустріч ректора Академії з професорсько-викладацьким колективом, на якій підсумовується зроблене й визначаються мета, головні завдання на наступний рік.

Друга – у червні поточного навчального року на засіданнях Вченої ради та ректорату Академії розглядаються та аналізуються підсумки роботи колективу. Визначаються основні напрямки діяльності у наступному навчальному році.

Третя – ці завдання доводяться до структурних підрозділів – деканатів, кафедр та інших навчальних підрозділів. На їх підставі, наприкінці серпня,

після обговорення в підрозділах, деканати та кафедри розробляють і затверджують на засіданнях плани роботи на навчальний рік, де головні завдання і мета нового року є фундаментом Плану роботи Академії.

Четверта – у вересні нового навчального року на засіданні Вченої ради обговорюється і затверджується План роботи Академії, в якому навчально-виховний процес розглядається як пріоритетний і становить найважливішу та найвідповідальнішу його складову. План роботи Академії ґрунтується на планах підрозділів й включає до себе їх фундаментальні заходи.

Вищим органом управління Академії є загальні збори (конференція) трудового колективу. В період між загальними зборами їх повноваження виконує Вчена рада Академії, яка розглядає основні питання навчально-виховного, соціального та економічного розвитку НМАУ. Для оперативного вирішення великої кількості питань в Академії функціонують Вчена, Науково-методична та факультетські (4 – окремо на кожному факультеті) ради а також ректорат. Вчену раду та ректорат очолює ректор, Науково-методичну раду – проректор з навчальної роботи, ради факультетів – декани. Досвід роботи Академії протягом останніх років підтвердив доцільність такої структури управління та контролю навчально-виховного процесу. Така структура управління та контролю сприяє демократизації життєдіяльності навчального закладу. Склад рад затверджується наказом ректора. До роботи в них залучаються найбільш кваліфіковані викладачі, знані музиканти, видатні діячі мистецтва, найшановніші науковці та методисти.

Плани роботи рад включають основні заходи навчально-виховної та творчо-наукової діяльності викладацького колективу, такі як:

- регулярні засідання Вченої ради, Науково-методичної ради та рад факультетів;
- навчально-виховні акції (обговорення посеместрового та порубіжного контролю, атестації, звіти кураторів академічних груп, об'єднані засідання рад факультетів та органів студентського самоврядування);
- великі творчі та наукові акції (фестивалі, конкурси, звіти-концерти, наукові конференції та семінари);
- науково-методичні наради та акції (конференції, тематичні концерти, вечори пам'яті).

Усі предмети навчального плану вивчаються студентами у повному обсязі. Тижневе навантаження студентів відповідає нормативам Вищої школи та рекомендаціям МОН України.

Основними структурними ланками організації навчально-виховної та науково-методичної роботи в Академії є кафедри, деканати, Вчена рада НМАУ, адміністрація та органи студентського самоврядування.

Структура Академії є такою:

I. 4 факультети: фортепіанний; оркестровий; вокальний та диригентський; історико-теоретичний, композиторський та по роботі з іноземними студентами.

II. 26 кафедр: спеціального фортепіано № 1; спеціального фортепіано № 2; загального та спеціалізованого фортепіано; концертмейстерства; хорового диригування; оперно-симфонічного диригування; сольного співу; оперної підготовки та музичної режисури; скрипки; струнно-смичкових інструментів; духових інструментів; мідних духових та ударних інструментів; народних інструментів; камерного ансамблю; історії української музики та народної творчості; теорії музики; зарубіжної музики; історії музики етносів України та музичної критики; композиції та інструментовки; музичної фольклористики; теорії та історії культури; старовинної музики; музичної педагогіки та виховання; мов; суспільних наук; фізичного виховання.

Вчена рада Академії є колегіальним органом навчального закладу. Склад Вченої ради, дійсний протягом семи років, був затверджений у 2000 році наказом ректора Академії (Наказ № 96-А «Про затвердження нового складу Вченої ради» від 23.10.2000 р.). У 2004 році з метою сприяння реалізації Державної політики в галузі мистецької освіти, на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р., Розділ VI, ст. 34, був затверджений оновлений склад Вченої ради Академії (Наказ № 174-А «Про зміни у складі Вченої ради» від 13.10.2004 р.). Систематичні засідання Вченої ради – не менше десяти на учбовий рік – сприяють вирішенню найважливіших питань Академії. Питання, що розглядає Вчена рада, належать до сфери діяльності навчального закладу відповідно до статуту Академії.

Вчену раду Академії очолює ректор. Склад Вченої ради визначається наказом ректора. До складу Вченої ради входять за посадами заступника керівника вищого навчального закладу, проректори Академії, вчений секретар, декани факультетів, завідувачі випускаючих кафедр, головний бухгалтер, керівники органів самоврядування, директор бібліотеки, директор оперної студії, начальник навчально-методичного відділу, голова об'єднаного профкому, голова студентської ради, а також виборні представники, які представляють науково-педагогічних працівників Академії і обираються з числа провідних професорів, докторів наук; виборні представники, які представляють інших працівників Академії і які працюють в ній на постійній основі. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» 75 % загальної чисельності складу Вченої ради становлять науково-педагогічні працівники Академії.

В Академії діє ***Науково-методична рада (НМР)***. НМР є дорадчо-консультативним органом закладу, який покликаний сприяти реалізації державної політики у галузі мистецької освіти, зокрема з питань науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу в Академії. НМР очолюють проректор з навчальної роботи (голова) та проректор з наукової роботи (заступник голови). До складу НМР входять завідувачі кафедр, провідні професори, викладачі з багаторічним досвідом науково-педагогічної роботи, які працюють в Академії на постійній основі.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів четвертого рівня акредитації в Академії наказом ректора створена ***Конкурсна комісія***. Її очолюють проректор з навчальної та виховної роботи (голова) та проректор з наукової роботи (заступник голови). Для забезпечення ефективної діяльності комісією розроблені Умови конкурсу на заміщення вакантних посад професорсько-викладацького складу НМАУ імені П.І. Чайковського та Вимоги до претендентів на конкурсні посади.

Важливими складовими у структурі учбово-виховного процесу Академії є ***Ради факультетів*** – Фортепіанного, Оркестрового, Вокального та диригентського, Історико-теоретичного, композиторського та по роботі з іноземними студентами. Склад Ради факультету визначається наказом ректора Академії. Раду факультету очолює декан факультету; до її складу входять завідувачі кафедр, провідні професори, викладачі з багаторічним досвідом науково-педагогічної роботи. Планування роботи Рад факультетів та систематичність засідань дозволяють дієво реагувати на всі поточні питання.

У листопаді 2005 року конференцією студентського колективу було обрано орган студентського самоуправління – ***Студентську Раду НМАУ імені П.І.Чайковського***. Ця важлива ланка керівної структури Академії забезпечує активну участь студентів у прийнятті важливих рішень вищого навчального закладу.

Бібліотека знаходиться у навчальному корпусі Академії, має три абонементи, 2 читальні зали на 40 місць та книгосховище.

Комплектування фондів бібліотеки Академії протягом останніх років набуло перешкод у зв'язку з припиненням видавничої роботи державного видавництва «Музична Україна», що суттєво позначилося на поновленні фондів новими нотами, клавірами, партитурами та підручниками і ускладнило забезпечення навчального процесу. На сьогодні фонд бібліотеки складає 425 053 примірники.

Середня кількість томів на одного студента:
- загальної літератури – 182;
- навчальної літератури– 86;
- методичної літератури – 3,5;
- нот – 78,2;
- художньої літератури – 6,3.

Бібліотека добре укомплектована літературою з питань теорії та історії культури і культурології – від широковідомих класичних праць до найновіших досліджень та підручників вітчизняних та зарубіжних науковців. Книжковий фонд в цілому забезпечує навчальний процес, хоча літератури з деяких загальноосвітніх та музично-теоретичних дисциплін та підручників українською мовою не вистачає за об'єктивними причинами. Довідковою літературою студенти забезпечені повністю. У читальному залі є також контрольні екземпляри всіх необхідних підручників та методичної літератури. Підписка на періодичні видання проводиться регулярно.

Висновок:

Організаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців спеціальності 6.020101 «Культурологія», напряму 0201 «Культура» відповідає галузевому стандарту вищої освіти та вимогам акредитації.

5. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 6.020101 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» У НМАУ ім. П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Кадрове забезпечення є основою для наукової, творчої, методичної та навчальної роботи, і саме від нього залежить рівень підготовки майбутніх фахівців. Тому в Академії особлива увага приділяється забезпеченню навчального процесу висококваліфікованими кадрами і системі підвищення їх кваліфікації.

Основними напрямками формування та підвищення якості професорсько-викладацького складу є:

- зарахування до штату Академії висококваліфікованих викладачів, провідних майстрів сучасного музичного мистецтва та науковців, працівників з практичним досвідом роботи виключно на конкурсній основі;
- залучення до навчального процесу на умовах сумісництва провідних спеціалістів з інших навчальних закладів, наукових і творчих установ і створення сприятливих умов для їх переходу на штатні посади;
- залучення кращих випускників Академії до роботи на кафедрах;
- підвищення рівня кваліфікації викладачів через систему аспірантури та докторантури.

Сьогодні навчально-виховний процес в Академії здійснюють 378 викладачів, з них 263 – штатні. 111 викладачів (26 %) мають вчений ступень кандидатів та докторів наук, 203 викладачі (56 %) мають вчені звання доцентів та професорів, 306 (75 %) – мають стаж роботи понад 10 років.

Мають почесні звання:

- Герої України - 8 осіб
- Академік Академії мистецтв України – 6 осіб;
- Член-кореспондент Академії мистецтв України – 9 осіб;
- Почесний член Академії мистецтв України – 1 особа;
- Дійсний член Академії педагогічних і соціальних наук -1 особа
- Народний артист України – 62 особи;
- Заслужений артист України – 42 особи;
- Заслужений діяч мистецтв України – 27 осіб;
- Заслужений працівник культури України – 6 осіб;
- Заслужений працівник народної освіти України – 2 особи;

- Заслужений працівник науки і техніки України – 1 особа;
- Майстер спорту – 1 особа.

Станом на 1 березня 2010 року викладацький склад Академії представлений:

- доктори наук – 26 осіб;
- професори – 68 осіб;
- кандидати наук – 85 осіб;
- доценти – 135 осіб;
- старші викладачі – 134 особи;
- викладачі – 36 осіб.

До роботи в Академії запрошуються видатні виконавці, солісти провідних колективів та концертних установ, провідні спеціалісти в галузі музикознавства, культурології та загалом мистецької освіти. Поповнюються кадри Академії і за рахунок її колишніх вихованців – талановитих випускників асистентури-стажування та аспірантури.

Постійним є процес підвищення кваліфікації викладацького складу Академії: за період 2006-2010 рр. кількість докторів була поповнена на 5 осіб, кандидатів наук – на 22 особи.

Підвищення кваліфікації викладацького складу Академії здійснюється за кількома напрямами. Перший напрям – це науково-методичні семінари та тематичні науково-практичні конференції, які регулярно планують та проводять спеціалізовані кафедри НМАУ. Іншим напрямком підвищення кваліфікації є участь викладачів Академії у роботі оргкомітетів Міжнародних та всеукраїнських конкурсів та фестивалів; у роботі міжнародних та вітчизняних наукових товариств; у роботі та керівництві творчих Спілок України, науково-методичних рад та Атестаційних комісій при МОН України та Міністерстві культури і туризму України; у організації та проведенні міжнародних та всеукраїнських науково-теоретичних конференцій, симпозіумів; у роботі Державних комітетів по присудженню премій, стипендій та відзнак різного рівня. Стажування у відповідних установах в Україні та за кордоном – також є одним з напрямків підвищення професійного рівня педагогічного складу Академії. Ще одним важливим напрямком – є всебічне залучення Міністерством культури і туризму України та Міністерством освіти і науки України високо професійних фахівців НМАУ, як провідного мистецького закладу країни, для надання методичної допомоги, а також комплексних перевірок навчальних закладів мистецтв.

Навчально-виховний процес на кафедрі теорії та історії культури НМАУ імені П.І. Чайковського здійснюють: 10 штатних викладачів (3 – доктори наук, професори, 7 – доценти та кандидати наук); викладачі за сумісництвом (серед них - доктори, професори, доценти, кандидати наук, заслужений діяч мистецтв України); а також викладачі інших кафедр НМАУ з частковим виконанням навантаження по кафедрі теорії та історії культури (доктори наук, професори, кандидати наук, доценти). Таким чином, до роботи на кафедрі залучаються провідні спеціалісти з теорії та історії культури, мистецтвознавства, музикознавства, теорії та історії театру; фахівці в галузі

філософії, етики, естетики, культурології, літератури тощо. Поповнюються кадри і за рахунок талановитих випускників аспірантури. Кадровий склад кафедри теорії та історії культури є професійним, таким, що цілком відповідає висококваліфікованому забезпеченню навчального процесу за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра зі спеціальності 6.020101 «Культурологія».

Висновок:

Результати перевірки свідчать про те, що кадровий склад Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського та, зокрема, кафедри теорії та історії культури, цілком відповідає нормативам, що встановлено для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і дозволяє акредитувати спеціальність 6.020101 „Культурологія", напряму 0201 «Культура».

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У НМАУ ім. П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Академія підпорядкована Міністерству культури і туризму України. Майно Академії є державною власністю і закріплене за нею на правах повного господарського користування. Фінансування Академії відбувається за рахунок державного бюджету.

Фонд заробітної плати і стипендіальний фонд Академії формується у відповідності до штатного розпису, тарифікації, кількісного складу студентів, навчальних програм та навчальних планів з підготовки за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр».

За такими статтями класифікації видатків як заробітна плата, нарахування на заробітну плату, стипендія, оплата комунальних послуг та енергоносіїв, придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інших видатків, відрядження, капітальні видатки на утримання бюджетних установ держава майже повністю задовольняє фінансові потреби Академії.

Академія залучає додаткові джерела фінансування, використовуючи можливість надання платних послуг у сфері освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.1997 р. № 38 та Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.1998 р. № 61). Ці кошти використовуються з метою покращення навчального процесу, насамперед, на придбання обладнання і предметів довгострокового користування (музичні інструменти, комп'ютери, звукозаписувачі, музичні центри, меблі тощо), на поточний ремонт обладнання та інструментів, на придбання спеціальної літератури та періодичних видань.

Протягом останніх років (2005-2009) значно покращився естетичний вигляд і санітарний стан аудиторного фонду. Відремонтовано 14 аудиторій,

ряд службових і допоміжних приміщень (приміщення навчально-методичного відділу, відділу кадрів, відділу музичної україністики, приміщення інженерної служби, кабінети директора Оперної студії, помічника ректора, вченого секретаря).

В цілому забезпеченість навчального процесу обладнанням та інструментарієм відповідає нормам. Всі приміщення відповідають санітарним нормам, але деякі аудиторії потребують капітального ремонту.

Для створення належних умов праці в Академії повністю укомплектований штат технічного та обслуговуючого персоналу, регулярно здійснюється контроль за дотриманням трудової дисципліни. Служба охорони контролює проникнення до приміщення Академії сторонніх осіб.

В приміщенні Академії працює медпункт. Укладено договір на медичне обслуговування. Адміністрація Академії робить усе можливе задля покращення матеріальної бази медпункту.

Задля забезпечення стабільного функціонування, підтримання у належному робочому стані будівлі Академією щорічно укладаються договори про надання послуг з різними організаціями:

- договір на електропостачання;
- договір на водопостачання;
- договір на теплопостачання;
- договір на обслуговування ліфтів;
- договір на послуги телефонного зв'язку і мережі Інтернет;
- договір на охорону приміщень (каса, бібліотека, відділ кадрів);
- договір на поштове обслуговування;
- договір на банківські послуги.

Протягом останніх років випадків затримки виплати заробітної плати, стипендії та відрахувань до фондів страхування не було. Академія має стійкий фінансовий стан, повністю забезпечує виконання покладених на неї завдань.

Академія має власний навчальний корпус та гуртожиток.

Загальна площа	– 14172 кв.м.
У тому числі навчальної площі	– 7278 кв.м.
Їдальня та підсобні приміщення	– 3322 кв.м.
Навчальних аудиторій	– 85 ауд.
Наявність музичних інструментів:	
- піаніно	– 163
- роялів	– 96
- інших музичних інструментів	– 349
Обладнання та апаратура:	
- відео системи	– 3
- комп'ютери	– 72
- копіювальна техніка	– 14
Гуртожиток – загальна площа	– 9866 кв.м.
- загальна площа проживання студентів	– 4176 кв.м.
- жилих кімнат	– 172

- репетиторії – 27
- проживає студентів – 700

Фонд фонотеки:
- платівок – 729
- CD – 1000

За останні три роки закуплено:
- комп'ютерів – 37
- роялів – 3
- ксерокси – 3
- міні АТС - 2
- баян концертний - 1
- кобза - 20
- меблі для гуртожитку
- меблі для Академії
- м'який інвентар для гуртожитку

Окремо слід згадати наявність унікальної (для вищих музичних навчальних закладів України) матеріальної бази Академії щодо виховання фахівців саме за спеціальністю 0201 – «Театральне мистецтво». Це учбовий театр-студія НМАУ імені П.І. Чайковського, на базі якого діє професійний театр, який має чудовий зал з повним обладнанням, оркестр, хор, гримерні кімнати та репетиційні класи, цехи – костюмерний, взуттєвий, декораційний, освітлювальний, звукорежисерський, бутафорський, столярний, монтажний, цех пошиття костюмів, цех реквізиту, що обслуговуються високопрофесійним технічним персоналом.

Загальна площа Оперної студії НМАУ – 5 942 м^2:

сцена – 306 м^2
зал – 319 м^2
бельетаж – 113 м^2
балкон – 113 м^2
диригентська кімната – 9,2 м^2
10 класів (гримерні, репетиційні) – 291,3 м^2

Напрями роботи соціально-економічної сфери в Академії знаходяться під постійною увагою адміністрації та профспілкового комітету. З метою захисту прав і гарантій працівників Академії укладено колективний трудовий договір, який погоджено з профспілковим комітетом та ректором Академії.

До обов'язків адміністрації належить виплата заробітної платні два рази на місяць, згідно з чинним законодавством, надання інформації про загальну заробітну платню у роздрукованому вигляді.

Адміністрація зобов'язується не звільняти працівників за мотивів досягнення ними пенсійного віку відповідно до статті Закону України.

Адміністрація може встановлювати доплати в розмірі до 100 % посадового окладу суміщеної професії, за почесні звання, за розширення зони виконаних робіт. Преміювання працівників Академії здійснюється до ювілейних дат, за особистий внесок у загальні результати Академії.

Профком та адміністрація плідно співпрацюють у справі збереження здоров'я та безпеки праці, покращення умов роботи жінкам, що перебувають у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею 3-х років, чорнобильцям, що постраждали від нуклеарної катастрофи.

Адміністрація забезпечила кожний структурний підрозділ необхідною технікою, проведено внутрішню та зовнішню телефонізацію приміщення Академії.

Профком регулярно надає матеріальну допомогу членам профспілки з коштів від профспілкових внесків. Велика частика коштів виділяється студентам, особливо соціально незахищеним, із слабким здоров'ям на ліки, після перенесеної хвороби.

Профспілковий комітет спільно з адміністрацією організує різноманітні форми дозвілля, культурно-масові роботи, заходи оздоровлення за рахунок коштів профкому. За сімейними обставинами працівнику може надаватися відпустка на термін, обумовлений угодою між працівником та Академією строком до 15 календарних днів на рік.

В Академії приділяється увага створенню належних умов для проведення занять і відпочинку.

Всі студенти, які потребують поселення в гуртожиток Академії, забезпечені місцями проживання на 100 %. Гуртожиток побудований таким чином, що на кожному поверсі знаходяться приміщення для проживання студентів та блоки (репетиторії) для занять. В кімнатах наявні усі необхідні умови для самостійної роботи.

В гуртожитку є актовий зал, де студенти проводять вечори, дискотеки тощо. Виховну роботу зі студентами, організацію їх дозвілля, контроль за санітарним станом, дисципліною здійснюють усі члени ректорату, декани, завідувачі кафедр, викладачі Академії, комендант гуртожитку, Студентські ради Академії та гуртожитку.

Усі студенти Академії проходять медичний огляд та обслуговуються у міській студентській поліклініці, де за ними закріплений дільничний лікар та медсестра.

У приміщенні Академії є їдальня на 80 місць; у приміщенні гуртожитку – їдальня на 40 місць.

Бази відпочинку в Академії відсутні, проте профспілкові організації викладачів та студентів Академії щорічно надають пільгові путівки на санаторно-курортне лікування до оздоровчих комплексів Трускавця, Моршина, Одеси, Бердянська, Закарпаття, Криму.

Усі студенти, які на це потребують, щомісяця забезпечуються пільговими проїзними квитками на метро, трамвай, тролейбус, автобус (через Асоціацію профспілкових організацій студентів) загальною кількістю до 1 тис. штук на місяць.

Кожного року 41 особа з числа талановитих, а також малозабезпечених студентів Академії отримує персональні та іменні стипендії:

- стипендія Президента України студентам вищих навчальних закладів культури і мистецтв України;

- стипендія Президента України найбільш обдарованим молодим митцям України;
- Державна стипендія для особливо обдарованих учнів і студентів навчальних закладів культури і мистецтв;
- стипендія Верховної Ради України студентам вищих навчальних закладів культури і мистецтв України;
- стипендія Кабінету Міністрів України студентам вищих навчальних закладів культури і мистецтв;
- Соціальна стипендія Верховної Ради України;
- Персональна стипендія імені П.Чайковського;
- Персональна стипендія імені М.Леонтовича;
- Персональна стипендія імені Л.Ревуцького;
- Персональна стипендія імені І.Козловського;
- Персональна стипендія імені О.Косенка;
- Персональна стипендія імені М.Лисенка;
- Персональна стипендія імені Каверіної;
- Персональна стипендія Ради НМАУ.

Протягом звітного періоду регулярно виділяються кошти на придбання подарунків на честь Дня вчителя, 8 Березня, Нового року.

Санітарно-гігієнічний та тепловий режим навчальних приміщень та кімнат гуртожитку Академії відповідають нормам.

Висновок:

В цілому забезпеченість навчального процесу приміщеннями, обладнанням, інструментарієм та стан соціальної сфери відповідають нормативам та дозволяє акредитувати спеціальність 6.020101 „Культурологія", напряму 0201 «Культура».

7. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ І ВИКОРИСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 6.020101 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» У НАЦІОНАЛЬНІЙ МУЗИЧНІЙ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ імені П.І. ЧАЙКОВСЬОГО

Підготовка фахівців спеціальності 6.020101 «Культурологія» у НМАУ імені П.І. Чайковського здійснюється згідно з навчальним планом. На його основі складаються робочі навчальні плани на поточний навчальний рік. З метою проміжного контролю знань студентів наприкінці кожного семестру проводиться атестація, за результатами якої розробляються заходи щодо усунення виявлених недоліків.

З метою перевірки якості навчання та рівня успішності серед студентів спеціальності 6.020101 «Культурологія» було проведено комплексні контрольні роботи (ККР) з нормативних навчальних дисциплін циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки, фундаментальних, професійно-орієнтованих дисциплін. Зміст контрольних робіт, обговорених і

затверджених кафедрами Академії, відповідає затвердженим робочим навчальним програмам курсів. Результати виконання комплексних контрольних робіт відображені у Таблиці 1, підтверджують високий рівень успішності та якості навчання студентів, який відповідає умовам акредитації.

Порівняльні результати виконання комплексних контрольних робіт, проведених при самоаналізі та при експертній комісії, не виявили суттєвих розбіжностей.

Про якість підготовки фахівців за спеціальністю 6.020101 «Культурологія» свідчать результати останньої перед акредитацією екзаменаційної сесії. Показники успішності підтверджують відповідність цих результатів до вимог акредитації зазначеної спеціальності.

Аналіз успішності виконання комплексних контрольних завдань та використання випускників Національної музичної академії України на посадах за фаховою підготовкою свідчить про те, що вихованці визнаного у світі вищого музичного навчального закладу досконало володіють програмним теоретичним та виконавським матеріалом, мають розвинені навички у теорії та практиці майбутньої професії.

Ретельно розробленою в Академії є система підготовки і проведення державних іспитів. Тут враховується і специфіка наукової, викладацької та виконавської діяльності майбутніх фахівців, і виробничі вимоги, і стиль екзаменування.

Завершальним і найважливішим етапом навчального процесу в Академії, формою державної атестації випускників спеціальності 6.020101 «Культурологія» є державний екзамен – захист дипломної роботи бакалавра.

Дипломна робота бакалавра – це самостійна атестаційна письмова робота, що виконується студентом на завершальному етапі навчання. Мета роботи – продемонструвати володіння повним комплексом теоретичних і практичних фахових навичок, вільне оперування понятійно-термінологічним апаратом культурології, розвинені знання з історії культури взагалі та музичної культури зокрема, вміння втілити у науковому тексті знання з широкого кола гуманітарних дисциплін (культурології, філософії, естетики, історії мистецтв тощо), які були отримані протягом навчання;

Завдання роботи:

- виявити здатність майбутнього фахівця до самостійного бачення і осмислення актуальних проблем теорії та історії культури;
- розкрити здібності науково-аналітичного мислення фахівця-культуролога;
- продемонструвати самостійне мислення, дати власну оцінку культурних процесів та застосувати своє бачення проблеми до конкретного культурного явища.

Дипломна робота бакалавра є випускною кваліфікаційною роботою, на підставі захисту якої Державна екзаменаційна комісія вирішує питання про присвоєння її автору кваліфікації «Культуролог. Редактор. Викладач» і видачу диплому. Державний екзамен є кінцевим результатом самостійної індивідуальної творчої та науково-дослідницької діяльності студента,

комплексним науковим дослідженням, яке підсумовує вивчення різноманітних дисциплін, передбачених навчальним планом підготовки за спеціальністю «Культурологія», а також практичне навчання. Для написання дипломних робіт бакалавра кафедрою теорії та історії культури розроблено докладні критерії вимог та методичні рекомендації щодо їх виконання та захисту. Їх метою є надання студентам необхідної методичної допомоги в організації раціональної та ефективної роботи щодо збору матеріалів, написання і захисту дипломної роботи. Рекомендації встановлюють загальні вимоги, мету та завдання, тематику, структуру, обсяг та зміст дипломних робіт.

При формуванні тематики робіт враховується актуальність теми, зацікавленість сучасної культурології у розробці саме цієї проблеми, можливості використання матеріалу у подальшій науковій діяльності та практиці.

Тематика дипломних робіт визначається кафедрою теорії та історії культури НМАУ ім. П.І. Чайковського (що відповідає за випуск студентів зі спеціальності 6.020101 "Культурологія"). Вибір теми дипломної роботи є важливим етапом її підготовки; рекомендується обирати тему, над якою студент працював під час науково-дослідної роботи з фаху протягом навчання, написання курсових робіт, рефератів, підготовки доповідей. Існує практика затвердження переліку тем робіт. Тему дипломної роботи студент обирає відповідно до переліку, затвердженого кафедрою.

Головами Державних екзаменаційних комісій постійно відзначаються високий рівень професійної підготовки випускників, принциповість викладацького складу Академії в оцінці підготовки та знань студентів.

Випускники Академії користуються значним попитом у різноманітних творчих колективах, культурних та мистецьких установах, навчальних закладах різного рівня акредитації як України, так і зарубіжжя.

Висновок:

Таким чином, якість підготовки випускників НМАУ імені П.І. Чайковського цілком відповідають вимогам до акредитації спеціальності 6.020101 «Культурологія», напряму 0201 «Культура».

8. РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 6.020101 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» У НМАУ ім. П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Аналіз показників **зимової екзаменаційної сесії** свідчить про те, що абсолютна успішність навчальної діяльності студентів спеціальності

6.020101 "Культурологія" ОКР «бакалавр» складає **100%**, якість знань (середній показник) - **98**%, середній бал складає **4,7**.

Згідно з розкладом (з 15.03.10 по 19.03.10) було проведено комплексні контрольні роботи **при самоаналізі** студентами ***спеціальності 6.020101 "Культурологія" ОКР «бакалавр».*** Контрольні завдання виконували 5 студентів IV курсу. Аналіз успішності з предметів, що входять до комплексних кваліфікаційних завдань та робіт свідчить, що загальна успішність студентів спеціальності 6.020101 "Культурологія" ОКР «бакалавр» складає - **100 %**, якісна – **100 %** (табл. 1).

Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін з предметів «Економічна теорія», «Естетика», «Філософія» - абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал складає 4,7.

Цикл фундаментальних дисциплін з предметів «Історія світової культури», «Історія української культури», «Музична культурологія» – абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал складає 4,8.

Цикл фахових дисциплін з предметів «Історія слов'янських музичних культур», «Основи редагуваня та журналістики», «Базовий музичний інструмент (фортепіано)» – абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал складає 4,8.

Згідно з розкладом (з 26.05.10 по 28.05.10) було проведено комплексні контрольні роботи **при експертизі** студентами ***спеціальності*** 6.020101 – «Культурологія» ОКР «бакалавр» НМАУ ім. П.Чайковського. Контрольні завдання виконували 5 студентів IV курсу. Аналіз успішності з предметів, що входять до комплексних кваліфікаційних завдань та робіт свідчить, що загальна успішність студентів спеціальності 6.020101 "Культурологія" ОКР «бакалавр» складає - **100 %**, якісна – **100 %** (табл. 2).

Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін з предметів «Економічна теорія», «Естетика», «Філософія» - абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал складає 4,8.

Цикл фундаментальних дисциплін з предметів «Історія світової культури», «Історія української культури», «Музична культурологія» – абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал складає 4,9.

Цикл фахових дисциплін з предметів «Історія слов'янських музичних культур», «Основи редагуваня та журналістики», «Базовий музичний інструмент (фортепіано)» – абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал складає 4,9.

Порівняльний аналіз результатів самоаналізу, останньої перед акредитацією заліково-екзаменаційної сесії та експертної перевірки успішності студентів показав, що оцінки закладу освіти та оцінки експертів загалом збігаються (табл. 3).

Висновок:

Аналіз виконання комплексних контрольних завдань та порівняльний аналіз результатів самоаналізу, останньої перед

акредитацією заліково-екзаменаційної сесії та експертної перевірки успішності студентів показав, що оцінки закладу освіти та оцінки експертів загалом збігаються та відображають високу якість знань. Це дає підстави для акредитації спеціальності 6.020101 «Культурологія» напряму 0201 «Культура» ОКР «бакалавр» у НМАУ імені П.Чайковського.

Відзначаючи належний рівень організації навчально-виховного процесу, експертна комісія пропонує звернути увагу на деякі проблеми та внести такі пропозиції:

1. Забезпечити навчальний процес найновішими ліцензованими комп'ютерними програмами з редагування текстів.
2. Лекційні аудиторії потребують подальшого оснащення сучасною мультимедійною, аудіо- та відеоапаратурою.
3. Підсилити роботу з поповнення книжкового фонду бібліотеки НМАУ підручниками з загальноосвітніх та музично-теоретичних дисциплін українською мовою.
4. Продовжити роботу з модернізації навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів за даним напрямком, зокрема, приведення робочих навчальних планів до вимог ЄКТС

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ

Для потреб культурно-мистецької галузі України, з метою створення умов для формування високопрофесійних фахівців у галузі музичної культури, передачі досвіду наступним поколінням, підготовка фахівців за спеціальністю «Культурологія» у НМАУ імені П.І. Чайковського є обґрунтованою і доцільною.

Навчання в Академії організовано відповідно до «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (наказ Міністерства освіти і науки України № 161 від 02.06.1993 р.), а також згідно із затвердженими навчальними планами, графіками навчального процесу, робочими навчальними планами, робочими програмами дисциплін тощо.

Зміст підготовки фахівців за спеціальністю «Культурологія», що акредитується, забезпечено у повному обсязі освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) та освітньо-професійними програмами підготовки (ОПП) бакалаврів. У зазначених документах дотримано співвідношення навчального часу між циклами підготовки, цикли цієї підготовки узгоджені між собою. При розробці змісту підготовки враховані потреби ринку праці та особистості – конкурентноспроможної в існуючих соціокультурних економічних умовах. Підготовка бакалаврів-культурологів здійснюється на основі тимчасового Галузевого стандарту вищої освіти, розробленого колективом викладачів кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського.

У системі планування навчально-виховного процесу максимально враховані компоненти узагальнених структур діяльності культуролога, які

адекватні коректно сформульованим типовим завданням цієї діяльності. Методологічним стрижнем навчальної та навчально-методичної роботи кафедри теорії та історії культури є принципово інноваційний характер. У зв'язку зі специфікою напряму «Культура» професорсько-викладацький склад кафедри розробив, науково та методично обґрунтував та впровадив найрізноманітніші нові навчальні курси та програми. Система планування навчально-виховного процесу зі спеціальності 6.020101 відповідає державним вимогам.

Нині навчально-виховний процес в Академії здійснюють 378 викладачів, з них 263 – штатні. 111 викладачів (26 %) мають вчений ступень кандидатів та докторів наук, 203 викладачі (56 %) мають вчені звання доцентів та професорів, 306 (75 %) – мають стаж роботи понад 10 років.

Випускаючою кафедрою підготовки фахівців за спеціальністю «Культурологія» є кафедра теорії та історії культури. Кафедра має потужний науковий потенціал; її якісний склад відповідає нормативним вимогам, визначеним Законом України «Про вищу освіту», Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», з урахуванням специфіки мистецького вищого навчального закладу. Навчально-виховний процес на кафедрі теорії та історії культури НМАУ ім. П.І. Чайковського здійснюють 10 штатних викладачів (з них 3 – доктори наук, професори, 7 – доценти та кандидати наук); викладачі за сумісництвом (серед них доктори, професори, доценти, кандидати наук); а також викладачі інших кафедр НМАУ з частковим виконанням навантаження по кафедрі теорії та історії культури (доктори наук, професори, кандидати наук, доценти). Таким чином, до роботи на кафедрі залучаються провідні спеціалісти в галузі культурології, філософії, естетики, історії та теорії музики, різноманітних галузей мистецтвознавства тощо. За останні 5 років на кафедрі було написано та захищено 5 докторських і 10 кандидатських дисертаційних досліджень, видано 7 наукових монографій та велика кількість статей з актуальних проблем теорії та історії вітчизняної та світової культури.

Успішно працюють аспірантура та докторантура з фаху «Культурологія». Колективом кафедри видано декілька наукових збірок серії «Київське музикознавство» (під рубрикою «Культурологія та мистецтвознавство»). Викладачі кафедри взяли участь у 62-х міжнародних та національних конференціях. В цілому кадровий склад кафедри теорії та історії культури є безперечно оптимальним для забезпечення навчального процесу за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра спеціальності 6.020101 – «Культурологія».

Академія має відповідну матеріально-технічну базу для проведення навчального процесу та науково-дослідної роботи, що дозволяє здійснювати підготовку фахівців спеціальності «Культурологія» на якісно високому рівні (табл. 4).

В цілому спеціальність 6.020101 «Культурологія» напряму 0201 «Культура» у НМАУ імені П.Чайковського відповідає галузевим стандартам, вимогам Міністерства освіти і науки України та має бути акредитована за даною спеціальністю.

"28" травня 2010 р.

Голова експертної комісії

_____ **О.І. Самойленко**

Член комісії

_____ **О.В.Кравченко**

Ознайомлений:
Ректор Національної музичної академії України імені П.Чайковського **В.І.Рожок**

КОПІЯ
Згідно: Зав. канцелярія